

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 14. studenoga 2022.
(OR. en)

14718/22

ENV 1152
JAI 1459
CRIMORG 159
RELEX 1522
DEVGEN 204
COMER 137
EUROJUST 97
ENFOPOL 554
ENFOCUSTOM 165

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	9. studenoga 2022.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2022) 581 final
Predmet:	KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA Revizija akcijskog plana EU-a za suzbijanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2022) 581 final.

Priloženo: COM(2022) 581 final

Bruxelles, 9.11.2022.
COM(2022) 581 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

**Revizija akcijskog plana EU-a za suzbijanje nezakonite trgovine divljom faunom i
floram**

{SWD(2022) 354 final} - {SWD(2022) 355 final}

Revizija akcijskog plana EU-a za suzbijanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom

Kontekst

U prosincu 2022. održat će se sastanak koji je jako važan za očuvanje globalne bioraznolikosti. Potpisnici Konvencije o biološkoj raznolikosti (CBD) sastat će se u Montrealu radi zaključenja 15. konferencije stranaka te konvencije. Potpisnici će na sastanku raspravljati o mjerama koje je potrebno poduzeti na globalnoj razini kako bi se zaustavio i preokrenuo proces kontinuiranog uništavanja bioraznolikosti. Mjesec dana prije toga u Panami će se sastati stranke Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES) kako bi preispitale mjere koje trebaju osigurati da međunarodna trgovina divljim životinjama i biljkama ne ugrožava preživljavanje vrsta.

Borba protiv nezakonite trgovine divljom faunom i florom važan je dio nastojanja da se zaustavi gubitak bioraznolikosti. Kako je naglasila Međuvladina znanstveno-politička platforma o bioraznolikosti i uslugama ekosustava, održiva uporaba divlje faune i flore jako je važna za zadovoljavanje potreba sadašnjih i budućih generacija. Ona može pomoći da se zaustavi izbijanje novih pandemija, osiguraju održivi izvori prihoda za lokalno i autohtono stanovništvo te doprinijeti obnovi i održavanju bioraznolikosti. S druge strane, nezakonita ili neučinkovito regulirana trgovina divljim vrstama ugrožava tu održivu uporabu¹.

Očekuje se da će se globalnim okvirom za bioraznolikost nakon 2020., koji će se donijeti na 15. konferenciji stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti u prosincu, utvrditi konkretni ciljevi kako bi se osiguralo da trgovina divljim, kopnenim, slatkovodnim i morskim vrstama te njihovo stjecanje i uporaba budu zakoniti i održivi. Ovaj ažurirani akcijski plan treba doprinijeti potpunoj provedbi te obveze koju su preuzele Europska unija i države članice.

Nezakonita trgovina divljom faunom i florom i dalje je ozbiljan i raširen problem. Prema Izvješću o kaznenim djelima u području divlje faune i flore u svijetu Ureda Ujedinjenih naroda za droge i kriminal (UNODC) iz 2020., nezakonita trgovina divljom faunom i florom odvija se u svim zemljama svijeta, a trguje se velikim rasponom vrsta, od jegulja i ljuskavaca do ružičastog drva². Od početka pandemije bolesti COVID-19 u svijetu se smanjio broj zapljena divlje faune i flore kojom se nezakonito trguje³, ali nema dokaza da se nezakonita trgovina smanjila.

Nezakonita trgovina vrstama potiče globalni gubitak bioraznolikosti⁴. Nezakonito iskorištavanje vrsta može znatno oslabiti divlje populacije i u nekim ih slučajevima dovesti do izumiranja⁵. To može utjecati i na vrste koje nisu izravno ciljane nezakonitom trgovinom,

¹ IPBES, *Summary for policymakers of the thematic assessment of the sustainable use of wild species of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services* (Sažetak za oblikovatelje politika tematske procjene održive uporabe divljih vrsta u okviru Međuvladine znanstveno-političke platforme o bioraznolikosti i uslugama ekosustava), 2022.

² UNODC, *World Wildlife Crime Report* (Izvješće o kaznenim djelima u području divlje faune i flore u svijetu), 2020.

³ TRAFFIC, *An overview of seizures of CITES-listed wildlife in the EU in 2020* (Pregled zapljena divlje faune i flore uvrštene na popis CITES-a u EU-u 2020.), 2022.

⁴ IPBES, *Summary for Policymakers of the Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services* (Sažetak za oblikovatelje politika globalnog izvješća o procjeni biološke raznolikosti i usluga ekosustava Međuvladine znanstveno-političke platforme za biološku raznolikost i usluge ekosustava), tajništvo IPBES-a, Bonn, Njemačka, 2019.

⁵ Maxwell, S. et al., *Biodiversity: the ravages of guns, nets and bulldozers* (Bioraznolikost: razorno djelovanje pušaka, mreža i buldožera) *Nature*, 536, str. 143.–145., 2016.

primjerice zbog usputnog ulova ili uništavanja staništa. Nezakonito uklanjanje ključnih vrsta iz ekosustava može imati kaskadni učinak i utjecati na usluge ekosustava, dovesti do uništenja važnih ponora ugljika i poremetiti zdravlje i ravnotežu zemljišta i voda⁶. Osim toga, puštanje stranih vrsta kojima se nezakonito trguje u divljinu u određnim zemljama može dovesti do poremećaja u lokalnim staništima, uz potencijalno pogubne posljedice za autohtone vrste.

Nezakonita trgovina divljom faunom i florom ima i **razorne socioekonomske učinke**. Raširena nezakonita trgovina divljim životinjama može povećati rizik od prijenosa zoonotskih bolesti (tj. bolesti koje potječu od životinja i zatim zaraze ljude), što može imati razorne posljedice za javno zdravlje. Zbog uništenja ekosustava, koje može biti posljedica krivolova i nezakonite trgovine, **lokalne zajednice često ostaju bez zakonitih i održivih izvora prihoda**. Zakoniti i održivi izvori prihoda uključuju turizam koji se temelji na prirodi, trofejni lov kojim se dobro upravlja i održivu trgovinu divljom faunom i florom. Trgovina divljom faunom i florom kojom se dobro upravlja može imati pozitivan učinak na očuvanje vrsta jer može potaknuti lokalne zajednice da štite resurse divlje faune i flore u svojem okolišu i pritom ostvaruju dovoljne i održive prihode. Međutim, **nezakonita trgovina divljom faunom i florom jako je unosna**. Privlačna je jer je istovremeno niskorizična i vrlo isplativa, no ozbiljno ugrožava javnu sigurnost, slabi vladavinu prava i legitimne institucije. Nezakonita trgovina divljom faunom i florom doprinosi korupciji i ima koristi od nje, a istovremeno potiče dodatne kriminalne aktivnosti⁷. Jasno je dokazana **povezanost nezakonite trgovine divljom faunom i florom, organiziranog kriminala (uključujući nezakonitu trgovinu oružjem) i terorizma⁸**.

Važna uloga EU-a

EU je jedno od središta globalne nezakonite trgovine divljom faunom i florom⁹ i stoga ima ključnu ulogu u njezinu suzbijanju. Prijavljena **vrijednost proizvoda u lancu nezakonite trgovine divljom faunom i florom u EU-u 2019. iznosila je najmanje 4,7 milijuna EUR**, ali je vjerojatno mnogo veća¹⁰.

EU je globalno u dobrom položaju da predvodi borbu protiv nezakonite trgovine divljom faunom i florom. Propisi EU-a o trgovini divljom faunom i florom omogućuju prelaženje okvira Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES) radi zaštite ugroženih vrsta od neodrživog iskorištavanja. Primjerice, postojećim pravilima EU-a o trofejnom lovu obveze u pogledu dozvola proširuju se na vrste koje nisu samo one na najužem popisu CITES-a i postrožava se njihova provjera.

EU može iskoristiti svoje dugogodišnje iskustvo u suzbijanju nezakonite trgovine divljom faunom i florom

⁶ UNODC, *Global Programme for Combating Wildlife and Forest Crime, Annual Report* (Globalni program za suzbijanje kaznenih djela povezanih s divljom faunom i florom i šumama), 2021.

⁷ Europska komisija, Glavna uprava za međunarodnu suradnju i razvoj, *Study on the interaction between security and wildlife conservation in sub-Saharan Africa: summary report*, (Studija o interakciji sigurnosti i očuvanja divlje faune i flore u supsaharskoj Africi: sažeto izvješće), Europska komisija, 2019.

⁸ UNODC, *World Wildlife Crime Report* (Izvješće o kaznenim djelima u području divlje faune i flore u svijetu), 2020.

⁹ Europol, *Environmental Crime in the age of Climate Change*, (Kaznena djela protiv okoliša u doba klimatskih promjena), 2022.

¹⁰ TRAFFIC, *Overview of seizures of CITES-listing wildlife in the European Union, January 2019 to December 2019* (Pregled zapljena divlje faune i flore uvrštene na popis CITES-a u Europskoj uniji od siječnja do prosinca 2019.), 2020.

Novi akcijski plan nadovezuje se na prethodni akcijski plan EU-a za suzbijanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom (2016.–2020.)¹¹. Na temelju evaluacije akcijskog plana iz 2016. zaključeno je da je od te godine nezakonita trgovina divljom faunom i florom postala prioritet za brojne oblikovatelje politika, agencije za izvršavanje zakonodavstva i dionike u EU-u i u svijetu. EU i njegove države članice ojačale su mjere provedbe, primjerice poboljšanjem prekograničnih istraga uz aktivno sudjelovanje Europol, Eurojusta i agencija za izvršavanje zakonodavstva. To je dovelo do većeg broja zapljena i kaznenih progona, među ostalim zahvaljujući djelovanju Europske multidisciplinarnе platforme za borbu protiv kaznenih djela (EMPACT). Osim toga, Europska komisija ojačala je potporu relevantnim nacionalnim tijelima i europskim mrežama za izvršavanje zakonodavstva u području suzbijanja kaznenih djela protiv okoliša te suradnju s tim tijelima. Komisija je donijela i prijedlog nove direktive EU-a o suzbijanju kaznenih djela protiv okoliša.

EU je proveo mjere protiv nezakonite trgovine divljom faunom i florom i na multilateralnim forumima, posebno u okviru CITES-a. Kako bi ispunio svoju obvezu da poduzme dodatne mjere za suzbijanje krivolova slonova i nezakonite trgovine bjelokosti u svijetu, EU je ažurirao svoja pravila kako bi okončao većinu oblika trgovine bjelokosti u EU-u.

Mobilizirane su i diplomatske mreže EU-a i država članica koje aktivno sudjeluju u bilateralnim i regionalnim dijalozima. Naposljetku, EU od 2016. osigurava znatna financijska sredstva za izgradnju kapaciteta i međunarodno djelovanje u području suzbijanja nezakonite trgovine divljom faunom i florom, među ostalim za: i. zalaganje za sudjelovanje lokalnih zajednica u zemljama koje su izvor nezakonite trgovine divljom faunom i florom; i ii. osiguravanje alternativnih mogućnosti za stjecanje prihoda za lokalne zajednice.

Stalni izazovi i nove mogućnosti

Unatoč tim naporima, nezakonita trgovina divljom faunom i florom, u kombinaciji s klimatskim promjenama i uništavanjem okoliša, i dalje stvara velik pritisak na divlju faunu i floru te sigurnost i izvore prihoda stanovništva. S vremenom je došlo do promjena ruta i vrsta kojima se trguje. Osim toga, sve veća **upotreba internetskih platformi za nezakonitu trgovinu divljom faunom i florom** i povezana **upotreba usluga dostave malih pošiljaka** stvorili su nove probleme u otkrivanju i istragama te nove vrste kaznenih djela i zato su potrebna nova rješenja i više resursa. Povećani broj zapljena divlje faune i flore kojom se nezakonito trguje u EU-u od 2016. nije doveo do razmjernog povećanja kaznenih progona i osuđujućih presuda. Manjak specijaliziranog osoblja, resursa i mogućnosti osposobljavanja u brojnim državama članicama i trećim zemljama i dalje je velik problem. Postoji i prostor za poboljšanje suradnje: i. unutar država članica EU-a; ii. među državama članicama EU-a; iii. između država članica EU-a i trećih zemalja; i iv. s dionicima i civilnim društvom.

Daljnji koraci

Cilj je ovog revidiranog akcijskog plana usmjeriti djelovanje EU-a u suzbijanju nezakonite trgovine divljom faunom i florom u razdoblju do 2027. On se nadovezuje na akcijski plan iz 2016. i njime se nastoje **pronaći rješenja za aktualne probleme na sveobuhvatan način**. Iako se akcijski plan primarno bavi nezakonitom trgovinom divljom faunom i florom, u njemu se uspostavljaju nužne veze s propisima EU-a o trgovini divljom faunom i florom i drugim povezanim politikama.

¹¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Akcijski plan EU-a za suzbijanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom” (COM(2016) 87 final).

Za rješavanje problema nezakonite trgovine divljom faunom i florom potreban je sveobuhvatan pristup te niz mjera iz područja trgovine divljom faunom i florom i šire politike njezina očuvanja, kako bi se osiguralo odvijanje isključivo održive trgovine divljom faunom i florom.

Akcijski plan temelji se na četirima glavnim prioritetima:

Prioritet 1: Sprečavanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom te uklanjanje njezinih temeljnih uzroka

Prioritet 2: Jačanje pravnog i političkog okvira za suzbijanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom

Prioritet 3: Provedba propisa i politika za učinkovitu borbu protiv nezakonite trgovine divljom faunom i florom

Prioritet 4: Jačanje globalnog partnerstva između zemalja izvorišta, odredišnih i tranzitnih zemalja radi suzbijanja nezakonite trgovine divljom faunom i florom

Svaki prioritet obuhvaća nekoliko ciljeva i za svaki od ciljeva definirano je nekoliko mjera. Te mjere nisu konačne i mogu se nadopuniti dodatnim mjerama. Ciljevi i povezane mjere navedeni su u Prilogu.

Na temelju tih prioriteta u okviru novog akcijskog plana:

- primarno se nastoji osigurati **suradnja i koordinacija među različitim agencijama** kako bi se djelotvorno spriječila, otkrila, kazneno progonila i sankcionirala kaznena djela povezana s divljom faunom i florom¹². U okviru akcijskog plana **ojačat će se suradnja: i. između tijela za izvršavanje zakonodavstva i država članica EU-a; i ii. između EU-a, njegovih država članica i trećih zemalja.**
- države članice EU-a i treće zemlje potiče se da nezakonitu trgovinu divljom faunom i florom smatraju teškim kaznenim djelom **i da osiguraju kapacitete i specijalizaciju u lancu izvršavanja zakonodavstva** kako bi razmjerno i odvratajuće sankcioniranje postala norma;
- **istražuje se potreba za novim zakonodavnim i političkim inicijativama te njihova dodana vrijednost i izvedivost** kako bi se osiguralo da djelovanje EU-a protiv nezakonite trgovine divljom faunom i florom ostane dovoljno snažno i razmjerno prijetnji koju ona predstavlja;
- **iskorištava se trenutak donošenja Akta o digitalnim uslugama kako bi se ojačala borba protiv nezakonite trgovine divljom faunom i florom putem interneta.** Posljednjih godina sve se više razvija nezakonita trgovina divljom faunom i florom putem interneta, zbog čega je počiniteljima lakše djelovati na širem tržištu i s nižim rizicima. Općeniti razvoj e-trgovine posljednjih godina doveo je do raširenijeg međunarodnog slanja pošiljki. Donošenjem Akta o digitalnim uslugama EU i nadležna tijela država članica dobit će nove alate za rješavanje problema povezanih s internetskom trgovinom, među ostalim u području divlje faune i flore. Unaprijedit će se vještine i kapaciteti tijela za izvršavanje zakonodavstva, carinskih tijela i ostalih

¹² Ta potreba za suradnjom i koordinacijom odnosi se na: uprave za CITES; provedbena i znanstvena tijela; carinske zastupnike; policiju; javne tužitelje; pravosudni sustav; tijela nadležna za zdravstvo; tijela nadležna za dobrobit životinja i veterinarska tijela; financijsko-obavještajne jedinice; ministarstva vanjskih poslova; i diplomatske misije, među ostalim.

relevantnih tijela. Poticat će se suradnja s privatnim sektorom, kao što je suradnja u okviru Koalicije za okončanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom putem interneta¹³ ili partnerstva ROUTES¹⁴. Razvit će se novi alati za praćenje zakonite trgovine divljom faunom i florom te za otkrivanje i istraživanje kaznenih djela povezanih s divljom faunom i florom. Ti alati uključuju **baze podataka, mobilne aplikacije, skenere** itd.;

- nezakonita trgovina divljom faunom i florom i dalje će se smatrati globalnim problemom, pri čemu će se osigurati međunarodna suradnja i **usklađenost mjera za suzbijanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom u EU-u te potpora tim mjerama na globalnoj razini**. Suradnja s trećim zemljama ojačat će se putem bilateralnih razmjena, regionalnih mreža, mreža za provedbu, trgovinskih sporazuma i multilateralnih programa;
- povećat će se **transparentnost** donošenja odluka u EU-u i promicati snažnija partnerstva između EU-a i njegovih država članica s jedne strane te nevladinih organizacija, međunarodnih organizacija i privatnog sektora s druge strane. Doprinos nevladinih organizacija, međunarodnih organizacija i privatnog sektora suzbijanju nezakonite trgovine divljom faunom i florom prepoznat će se i olakšati, među ostalim njihovim uključivanjem u rasprave o politikama¹⁵;

¹³ Vidjeti Koaliciju za okončanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom putem interneta.

¹⁴ Vidjeti *Welcome to Reducing Opportunities for Unlawful Transport of Endangered Species* (Smanjenje prilika za nezakonit prijevoz ugroženih vrsta) (routespartnership.org).

¹⁵ Sve točke navedene u ovom odlomku ujedno su glavni ciljevi EMPACT-a, inicijative u području sigurnosti koju su pokrenule države članice EU-a radi utvrđivanja, određivanja prioriteta i uklanjanja prijetnji u području organiziranog i teškog međunarodnog kriminala. EMPACT je multidisciplinarna platforma za suradnju država članica koju podržavaju sve institucije, tijela i agencije EU-a, a organiziran je u četverogodišnjim ciklusima. S njime su povezane i treće zemlje, međunarodne organizacije i drugi javni i privatni partneri.

Dostatni financijski i ljudski resursi

Napredak u borbi protiv kaznenih djela povezanih s divljom faunom i florom ne može se ostvariti bez dovoljne količine sredstava za pružanje potpore popratnim mjerama, na razini EU-a i u državama članicama EU-a. Sredstva namijenjena praćenju trgovine divljom faunom i florom i suzbijanju s njom povezanih kaznenih djela moraju biti: i. unaprijed definirana; ii. dostupna relevantnim akterima u provedbi; i iii. upotrijebljena na najučinkovitiji i usklađen način.

Trgovina divljom faunom i florom treba se potpuno integrirati u odgovarajuće financijske instrumente EU-a koji se odnose na pitanja: i. sigurnosti i organiziranog kriminala; ii. okoliša; i iii. međunarodne suradnje/partnerstava. Konkretno, to bi trebao biti prioritet u okviru instrumenata: EMPACT; Fond za unutarnju sigurnost; Program LIFE; i Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju.

Praćenje napretka

Kako bi se redovito pratio napredak Komisija će, u suradnji s državama članicama, u prvoj godini nakon donošenja plana uspostaviti sustav za praćenje provedbe akcijskog plana. Sustav će uključivati mehanizam izvješćivanja s blažim zahtjevima za države članice EU-a i dionike na temelju postojećih okvira za izvješćivanje. Definirat će se nekoliko pokazatelja kojima će se, u mjeri u kojoj je to moguće, mjeriti rezultati u smislu ukupnog učinka akcijskog plana na trgovinu divljom faunom i florom.

Zaključak

Revidiranim akcijskim planom EU-a za suzbijanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom jačaju se ciljevi akcijskog plana iz 2016., čime se naglašava kontinuirana predanost EU-a borbi protiv nezakonite trgovine divljom faunom i florom. Ako se osiguraju odgovarajuća sredstva, akcijski plan poslužit će kao model za ambiciozno i sveobuhvatno djelovanje i suradnju – unutar EU-a i u svijetu – kako bi se okončala nezakonita trgovina divljom faunom i florom.

PRILOG – Tablica mjera (2022.–2027.)

Prioritet 1 – Sprečavanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom uklanjanjem njezinih temeljnih uzroka

Ciljevi	Akteri	Mjere	Vremenski okvir
1. Smanjenje potražnje potrošača za divljom faunom i florom kojom se nezakonito trguje	Komisija, države članice, mreže stručnjaka i stručne skupine EU-a ¹⁶	<ul style="list-style-type: none"> Promicanje stvarne provedbe Rezolucije Konferencije CITES-a 17.4 o strategijama za smanjenje potražnje radi suzbijanja nezakonite trgovine vrstama uvrštenima na popis CITES-a. 	Kontinuirano
		<ul style="list-style-type: none"> Provedba aktivnosti informiranja i ciljanih aktivnosti za smanjenje potražnje utemeljenih na društvenim znanostima koje su posebno usmjerene na promjenu ponašanja potrošača u EU-u. Pružanje potpore takvim aktivnostima na drugim važnim odredišnim tržištima. Davanje prioriteta aktivnostima kojima se nastoji riješiti problem potražnje za gmazovima, vodozemcima, pticama, juvenilnim jeguljama, afričkim slonovima, nosorozima i ljuskavcima iz divljine te lijekovima/dodacima prehrani koji sadržavaju nezakonito ubrane divlje biljke. Informiranje potrošača o tome kako razlikovati zakonitu i nezakonitu trgovinu. 	Od 2023.
		<ul style="list-style-type: none"> Provedba inicijativa na svim razinama, u EU-u i izvan njega, kojima se podupiru izvori prihoda i održiva uporaba divlje faune i flore i proizvoda koji se od njih dobivaju poticanjem i olakšavanjem zakonite i održive nabave tih proizvoda. To treba uključivati promicanje transparentnih i sljedivih lanaca opskrbe za drvo¹⁷ i druge proizvode od divlje faune i flore te provedbu postojećih zahtjeva za sljedivost, kao što su zahtjevi u sektoru ribarstva¹⁸. 	Od 2023.

¹⁶ Primjerice, Europska mreža državnih odvjetnika u području okoliša, Mreža Europske unije za provedbu i izvršavanje zakonodavstva u području okoliša, Forum sudaca Europske unije u području okoliša i regionalne mreže.

¹⁷ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o stavljanju na raspolaganje na tržištu Unije i izvozu iz Unije određenih roba i proizvoda povezanih s krčenjem i propadanjem šuma te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 995/2010 (COM(2021) 706 final).

¹⁸ Uredba Vijeća (EZ) br. 1224/2009 od 20. studenoga 2009. o uspostavi sustava kontrole Zajednice za osiguranje sukladnosti s pravilima zajedničke ribarstvene politike, o izmjeni uredbi (EZ) br. 847/96, (EZ) br. 2371/2002, (EZ) br. 811/2004, (EZ) br. 768/2005, (EZ) br. 2115/2005, (EZ) br. 2166/2005, (EZ) br. 388/2006, (EZ) br. 509/2007, (EZ) br. 676/2007, (EZ) br. 1098/2007, (EZ) br. 1300/2008, (EZ) br. 1342/2008 i o stavljanju izvan snage uredbi (EEZ) br. 2847/93, (EZ) br. 1627/94 i (EZ) br. 1966/2006.

Ciljevi	Akteri	Mjere	Vremenski okvir
2. Veće sudjelovanje autohtonih naroda i lokalnih zajednica u upravljanju divljom faunom i florom i njezinu očuvanju, među ostalim pružanjem potpore razvoju održivih izvora prihoda u zemljama koje su izvorišta nezakonite trgovine	Komisija, države članice	<ul style="list-style-type: none"> • Provedba inicijativa koje se temelje na zemljištu, kao što je NaturAfrica, vodeća inicijativa EU-a za pružanje potpore očuvanju bioraznolikosti u Africi. Putem inicijative NaturAfrica podupiru se krajolici ključni za očuvanje i razvoj. To će pridonijeti otvaranju radnih mjesta te poboljšanju sigurnosti i održivih izvora prihoda, a pritom će se očuvati ključni ekosustavi te divlja fauna i flora. 	Kontinuirano
		<ul style="list-style-type: none"> • Primjena pristupa upravljanju divljom faunom i florom i njezinu očuvanju koji se temelji na ljudskim pravima, uz sudjelovanje lokalnih zajednica i autohtonog stanovništva (primjerice putem: i. pristupa upravljanju prirodnim resursima koji se temelje na zajednici; ii. osiguranja procesa slobodnog, prethodnog i informiranog pristanka; iii. učinkovitih mehanizama za pritužbe; i. iv. zajamčenog pristupa informacijama). 	Kontinuirano
		<ul style="list-style-type: none"> • Promicanje sudjelovanja žena i mladih u upravljanju divljom faunom i florom i njezinu očuvanju te osiguravanje rodno-osjetljivog pristupa analizi i suzbijanju nezakonite trgovine divljom faunom i florom. 	Kontinuirano
		<ul style="list-style-type: none"> • Rješavanje pitanja povezanosti između divlje faune i flore i sigurnosti pružanjem potpore mjerama u trećim zemljama kojima se: i. promiču društvena i gospodarska stabilnost; ii. jača vladavinu prava; i iii. potiče suradnja između tijela za izvršavanje zakonodavstva, lokalnih tijela, partnera u području očuvanja, lokalnih zajednica i autohtonih naroda. 	Kontinuirano
3. Sprečavanje i suzbijanje korupcije povezane s nezakonitom trgovinom divljom faunom i florom na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini, uključujući zemlje izvorišta, tranzitne i odredišne zemlje.	Komisija, države članice	<ul style="list-style-type: none"> • Promicanje učinkovite provedbe: <ul style="list-style-type: none"> ○ Rezolucije Konferencije CITES-a 17.6 o zabrani, sprečavanju, otkrivanju i suzbijanju korupcije, koja olakšava aktivnosti koje se provode protivno Konvenciji; i ○ rezolucije Opće skupštine Ujedinjenih naroda 75/311 o suzbijanju nezakonite trgovine divljom faunom i florom, posebno njezinog stavka 30., uzimajući u obzir načela na visokoj razini skupine G20 u vezi sa suzbijanjem korupcije povezane s nezakonitom trgovinom divljom faunom i florom i 	Kontinuirano

Ciljevi	Akteri	Mjere	Vremenski okvir
		povezanim proizvodima.	
		<ul style="list-style-type: none"> Integriranje mjera za borbu protiv korupcije u programe kojima se nastoje ojačati kapaciteti relevantnih aktera u borbi protiv kaznenih djela povezanih s divljom faunom i florom, unutar i izvan EU-a (među ostalim između: službenika u lukama i zračnim lukama; prijevoznih poduzeća i financijskih posrednika/financijskog sektora; tijela za izvršavanje zakonodavstva; i upravnih tijela) u skladu s Konvencijom UN-a protiv korupcije i u bliskoj suradnji s Uredom Ujedinjenih naroda za droge i kriminal (UNODC). 	Od 2023.
4. Uzimanje u obzir pristupa „jedno zdravlje” u kontekstu reguliranja trgovine divljom faunom i florom u zemljama izvorišta, tranzitnim i odredišnim zemljama	Komisija, države članice	<ul style="list-style-type: none"> Ispitivanje rizika širenja zoonotskih bolesti povezanih s trgovinom divljim životinjama i proizvodima koji od njih potječu, kao što je meso divljači. Provedba ciljanih mjera za smanjenje tih rizika u lancima opskrbe, u skladu s četirima vodećim načelima Partnerstva za suradnju u održivom upravljanju divljom faunom i florom¹⁹, među ostalim u okviru projekata kao što je projekt „Sigurnost u Aziji za globalni okoliš”, koji financira EU i provodi UNODC, i programa za održivo upravljanje divljom faunom i florom koji provodi Organizacija Ujedinjenih naroda za hranu i poljoprivredu²⁰. 	Od 2023. Od 2024.

¹⁹ Vidjeti *Collaborative Partnership on Sustainable Wildlife Management* (Partnerstvo za suradnju u održivom upravljanju divljom faunom i florom) (fao.org).

²⁰ Vidjeti *Sustainable Wildlife Management* (Održivo upravljanje divljom faunom i florom), Potpora i upravljanje politikama, Organizacija za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda, (fao.org).

Prioritet 2 – Jačanje pravnog i političkog okvira za suzbijanje nezakonite trgovine divljom faunom

Ciljevi	Akteri	Mjere	Vremenski okvir
5. Uspostaviti okvir za učinkovitu provedbu akcijskog plana EU-a za suzbijanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom na nacionalnoj razini i razini EU-a	Države članice, Komisija	<ul style="list-style-type: none"> • Utvrđivanje i dodjela jasnih zaduženja u vezi s provedbom mjera na nacionalnoj razini i razini EU-a te osiguravanje koordinacije među relevantnim akterima (primjerice: i. osnivanjem međuagencijskih odbora ili memoranduma o razumijevanju; ii. donošenjem nacionalnih akcijskih planova; ili iii. uspostavom nacionalne kontaktne točke). 	2023.
		<ul style="list-style-type: none"> • Uspostava okvira za izvješćivanje, praćenje i evaluaciju akcijskog plana na razini EU-a i nacionalnoj razini. Taj bi okvir trebao biti usklađen s postojećim obvezama i strukturama povezanim s izvješćivanjem kako bi se izbjeglo dodatno administrativno opterećenje na razini EU-a ili država članica. 	2023./2024.
		<ul style="list-style-type: none"> • Upotreba EMPACT-a kao ključnog instrumenta za provedbu akcijskog plana EU-a za suzbijanje nezakonite trgovine faunom i florom i uključivanje nacionalnih koordinatora za EMPACT u provedbu akcijskog plana. 	Kontinuirano
6. Osigurati da nacionalne politike i politike EU-a u području trgovine i nezakonite trgovine divljom faunom i florom budu sveobuhvatne i usklađene s međunarodnim obvezama, normama i dokazima	Komisija, države članice	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivno pružanje potpore i suradnja s međunarodnim institucijama i stručnjacima radi provedbe istraživanja i izrade/ažuriranja smjernica i alata za identifikaciju (tehnički alati, uključujući forenzičke znanosti i priručnike za identifikaciju) u vezi s glavnim problemima povezanim s trgovinom divljom faunom i florom. 	Kontinuirano
		<ul style="list-style-type: none"> • Uvođenje i provedba razmjernih, učinkovitih i odvraćajućih sankcija za kaznena djela povezana s divljom faunom i florom u skladu s revidiranom Direktivom o kaznenim djelima protiv okoliša (nakon što se donese) i razmjena informacija i primjera dobre prakse radi osiguranja dosljedne primjene tih sankcija. 	Od 2023.
		<ul style="list-style-type: none"> • Provedba ažuriranih smjernica EU-a o trgovini bjelokosti i praćenje njihove provedbe i rezultata. 	Kontinuirano

Ciljevi	Akteri	Mjere	Vremenski okvir
		<ul style="list-style-type: none"> Povećana provjera uvezenih lovačkih trofeja (primjerice: i. razmatranjem proširenja zahtjeva za dozvolu za uvoz za lovačke trofeje na dodatne vrste obuhvaćene Prilogom B Uredbi Vijeća (EZ) br. 338/97; ii. suradnjom s međunarodnim partnerima radi ažuriranja dostupnih dokaza o učincima trofejnog lova na divlju faunu i floru; i iii. osiguravanjem da mišljenja Skupine za znanstvenu reviziju o kombinacijama zemalja i vrsta za uvoz lovačkih trofeja budu transparentnija). 	Od 2023.
		<ul style="list-style-type: none"> Razmatranje potrebe za revidiranjem postojećih mjera ili kreiranjem novih alata te njihove dodane vrijednosti i izvedivosti radi smanjenja neodržive trgovine divljom faunom i florom (npr. „pozitivan popis” vrsta čiji se primjerci uzeti iz divljine mogu prodavati i držati kao kućni ljubimci; kriminalizacija sve trgovine nezakonito stečenom divljom faunom i florom; ili zahtijevanje da se sve životinje i biljke unesene u EU registriraju). 	Od 2023.
7. Uključiti relevantne dionike u razvoj i provedbu djelovanja za suzbijanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom na razini EU-a i nacionalnoj razini	Komisija, države članice	<ul style="list-style-type: none"> Održavanje redovitih sastanaka s dionicima na nacionalnoj razini i razini EU-a, među ostalim s međunarodnim organizacijama; relevantnim tijelima za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnim tijelima; civilnim društvom; privatnim sektorom; akademskom zajednicom; i nacionalnim vladama. 	Od 2023.
		<ul style="list-style-type: none"> Organiziranje tematskih sastanaka provedbene skupine EU-a za trgovinu divljom faunom i florom uz sudjelovanje relevantnih skupina civilnog društva, poduzeća i akademske zajednice. 	Od 2023.
		<ul style="list-style-type: none"> Pružanje potpore organizaciji multidisciplinarnih dana djelovanja u okviru EMPACT-a. 	Kontinuirano
8. Suradivati s poslovnim sektorima uključenima u trgovinu divljom faunom i florom	Komisija, države članice	<ul style="list-style-type: none"> Organiziranje sastanaka Provedbene skupine EU-a za trgovinu divljom faunom i florom s relevantnim poslovnim predstavnicima radi razmatranja specifičnih problema (npr. tradicionalna medicina, egzotični kućni ljubimci i ljubimci porijeklom iz divljine, industrija luksuznih proizvoda, lovni turizam, drvo, industrija ribarstva i prodaja ribljih proizvoda, prijevoz, kurirske službe i 	Od 2023.

Ciljevi	Akteri	Mjere	Vremenski okvir
		internetska trgovina).	
		<ul style="list-style-type: none"> Osiguranje stvarne suradnje upravnih tijela za CITES i nacionalnih upravnih tijela odgovornih za nadzor i provedbu pravila utvrđenih u okviru predložene direktive o dužnoj pažnji za održivo poslovanje²¹. 	Od 2023.
		<ul style="list-style-type: none"> Izrada smjernica o tome kako bi poduzeća trebala ispuniti svoju obvezu dužne pažnje u skladu s predloženom direktivom s obzirom na trgovinu divljom faunom i florom. 	2024.

Prioritet 3 – Provedba propisa i politika za učinkovitu borbu protiv nezakonite trgovine divljom faunom i florom

Ciljevi	Akteri	Mjere	Vremenski okvir
9. Veća stopa otkrivanja nezakonitih aktivnosti u EU-u i posvećivanje pažnje prioritetnim rizicima	Države članice, Komisija, Europol	<ul style="list-style-type: none"> Osiguranje da proces izrade procjena prijetnje teškog i organiziranog kriminala (SOCTA) uključuje i procjenu opasnosti od nezakonite trgovine divljom faunom i florom, koja se temelji na podacima i, prema potrebi, nacionalnim procjenama opasnosti država članica. Usklađivanje podataka o nezakonitoj trgovini. 	2023.
		<ul style="list-style-type: none"> Redovito raspravljanje o prioritetnim rizicima (i mjerama za njihovo uklanjanje) u okviru Provedbene skupine EU-a za trgovinu divljom faunom i florom. 	Kontinuirano

²¹ Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o dužnoj pažnji za održivo poslovanje i izmjeni Direktive (EU) 2019/1937, COM(2022) 71 final.

Ciljevi	Akteri	Mjere	Vremenski okvir
		<ul style="list-style-type: none"> Razvoj i upotreba najsuvremenijih alata i metoda za olakšavanje rada tijela za izvršavanje zakonodavstva i otkrivanje aktivnosti nezakonite trgovine divljom faunom i florom, što može primjerice uključivati mobilne aplikacije za osoblje na terenu. Izvješćivanje o primjerima dobre prakse u okviru Provedbene skupine. 	Kontinuirano
		<ul style="list-style-type: none"> Uvođenje sustava za elektroničke CITES dozvole u EU-u radi: i. olakšavanja zakonite trgovine; ii. olakšavanja razmjene podataka; iii. olakšavanja identifikacije lažnih dozvola; i. iv. poticanja trećih zemalja da uvedu kompatibilne sustave. 	2023./2024.
		<ul style="list-style-type: none"> Povezivanje sustava za elektroničke CITES dozvole sa sustavom razmjene potvrda u okviru jedinstvenog sučelja EU-a za carinu (EU CSW-CERTEX) (središnji modul okruženja jedinstvenog sučelja EU-a za carinu) radi olakšanja provjera elektroničkih CITES dozvola koje provode carinska tijela EU-a, čime će se poboljšati provedba odredaba CITES-a na granicama. 	2024.
		<ul style="list-style-type: none"> Razmatranje proširenja obveze označivanja tako da obuhvaća žive vrste obuhvaćene Prilogom B Uredbi Vijeća (EZ) br. 338/97. 	2024.
10. Osigurati da tijela za izvršavanje zakonodavstva (uključujući tijela kaznenog progona i sudove) imaju potrebno sektorsko stručno znanje za rješavanje problema nezakonite trgovine divljom faunom i florom	Komisija, države članice, Europol, Agencija Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavst	<ul style="list-style-type: none"> Organiziranje multidisciplinarnog i prekograničnog osposobljavanja za tijela za izvršavanje zakonodavstva, pravosudna tijela, i prema potrebi kaznene suce, uključujući ciljano osposobljavanje o: i. poboljšanju kvalitete istraga financijskih tokova; ii. suzbijanju trgovine divljom faunom i florom putem interneta; i iii. boljem iskorištavanju modernih forenzičkih metoda. 	Od 2023.
		<ul style="list-style-type: none"> Integriranje osposobljavanja o kaznenim djelima povezanim s divljom faunom i florom u nacionalne kurikulume odgovarajućih akademija/škola za osposobljavanje. 	2025.
		<ul style="list-style-type: none"> Razmjena podataka, materijala za osposobljavanje i sudske prakse među državama članicama, pomoću alata kao što su baza podataka sudske prakse Europske mreže državnih odvjetnika u području okoliša i sustav EU-a za 	Kontinuirano

Ciljevi	Akteri	Mjere	Vremenski okvir
	va (CEPOL), Europska mreža za pravosudno osposobljavanje (EJTN), europski istraživački prostor (EIP)	razmjenu podataka o trgovini divljom faunom i florom (TWIX) itd.	
		<ul style="list-style-type: none"> Bliska suradnja s relevantnim organizacijama, udrugama i mrežama te pružanje doprinosa projektima koji su usmjereni na suzbijanje i kazneni progon kaznenih djela protiv okoliša²². 	Kontinuirano
		<ul style="list-style-type: none"> Promicanje i podupiranje uzajamnog osposobljavanja. 	Kontinuirano
		<ul style="list-style-type: none"> Poticanje i podupiranje: i. specijalizacije osoblja tijela za izvršavanje zakonodavstva, pravosudnih tijela i drugih nadležnih tijela na nacionalnoj razini; i ii. objedinjavanja resursa, primjerice uspostavom posebnih jedinica za izvršavanje zakonodavstva u području divlje faune i flore u svim relevantnim agencijama za izvršavanje zakonodavstva. 	Od 2023./2024.
		<ul style="list-style-type: none"> Poticanje nadležnih tijela za izvršavanje zakonodavstva da sudjeluju u kaznenim postupcima koje vode policija/tužitelji i podupiru ih te da pružaju svoje stručno znanje. 	Kontinuirano
		<ul style="list-style-type: none"> Promicanje javnog pristupa sudskoj praksi i sudskim dokumentima na internetu i objavljivanje istaknutih predmeta (uzimajući u obzir prava na zaštitu podataka i privatnost) s dvostrukim ciljem odvraćanja od kaznenih djela i promicanja dobrih praksi u izvršavanju zakonodavstva. 	Od 2024.
11. Poboljšati suradnju, koordinaciju, komunikaciju i protok podataka u državama	Komisija, države članice, agencije	<ul style="list-style-type: none"> Uspostava komunikacijskih kanala u državama članicama između: i. sektorskih/upravnih nacionalnih tijela; ii. nacionalnih tijela za izvršavanje zakonodavstva; i iii. carinskih tijela. 	2024.

²² Uključujući Forum sudaca Europske unije u području okoliša, Europsku mrežu državnih odvjetnika u području okoliša, Mrežu Europske unije za provedbu i izvršavanje zakonodavstva u području okoliša, EnviCrimeNet i projekt „Uspješan progon kaznenih djela protiv divljih vrsta u Europi”.

Ciljevi	Akteri	Mjere	Vremenski okvir
članicama i među njima	EU-a	<ul style="list-style-type: none"> Osiguranje zajedničkog pristupa prikupljanju i razmjeni usporedivih, točnih i potpunih operativnih informacija o kaznenim djelima povezanim s divljom faunom i florom. Osiguravanje, u mjeri u kojoj je to moguće, usklađenosti s prikupljanjem statističkih podataka o postupcima povezanim s kaznenim djelima protiv okoliša (uključujući ona povezana s divljom faunom i florom) koje vode tijela za izvršavanje zakonodavstva (policija, tužitelji). 	2024.
		<ul style="list-style-type: none"> Sustavno dijeljenje operativnih i strateških informacija o kaznenim djelima povezanim s divljom faunom i florom s Europolom putem mrežne aplikacije za sigurnu razmjenu informacija (SIENA) kako bi se osiguralo da su svi potrebni podaci koji daju realističnu sliku razine prijetnje koju predstavljaju kaznena djela protiv okoliša: i. dostupni Europolu; i ii. iskorišteni za procjenu prijetnje teškog i organiziranog kriminala u EU-u. 	Kontinuirano
		<ul style="list-style-type: none"> Na nacionalnoj razini, izdavanje informativnih obrazaca o rizicima koji će se razmjenjivati putem EU-ova sustava upravljanja rizicima u carinskim pitanjima za proizvode od divlje faune i flore kako bi se poboljšala izrada profila rizika za carinske provjere/razmjenu informacija sa službenicima EU-a za izvršavanje zakonodavstva na terenu. 	Kontinuirano
		<ul style="list-style-type: none"> Osiguranje stvarne suradnje i razmjene informacije među relevantnim tijelima CITES-a, nacionalnim jedinicama Eurola, Eurojustom, OLAF-om i Interpolovom radnom skupinom za kaznena djela u području divlje faune i flore. 	Kontinuirano
		<ul style="list-style-type: none"> Uspostava redovite i strukturirane suradnje i razmjene informacija između Provedbene skupine EU-a za trgovinu divljom faunom i florom i relevantnih aktera u okviru EMPACT-a. 	Od 2023.
		<ul style="list-style-type: none"> Provedba redovitih zajedničkih operacija koje uključuju prekograničnu suradnju država članica EU-a, Europske komisije (OLAF) i relevantnih agencija EU-a kao što su Eurojust, Frontex, Europol i Europska agencija za kontrolu ribarstva. Te operacije mogu biti i dio provedbe operativnih akcijskih planova u okviru EMPACT-a. 	Kontinuirano

Ciljevi	Akteri	Mjere	Vremenski okvir
		<ul style="list-style-type: none"> Sustavno zahtijevanje Europolove/Eurojustove operativne/pravosudne potpore za slučajeve povezane s teškim i organiziranim kriminalom povezanim s divljom faunom i florom. 	Kontinuirano
12. Sustavno razmatrati povezanosti između nezakonite trgovine divljom faunom i florom i organiziranog kriminala, osobito ojačanim mjerama za suzbijanje nezakonitih financijskih tokova	Komisija, države članice, Europol, Eurojust	<ul style="list-style-type: none"> Pružanje potpore državama članicama u jačanju kapaciteta za: i. uništavanje struktura organiziranog kriminala uključenih u nezakonitu trgovinu divljom faunom i florom; i. ii. istraživanje financijskih tokova u kontekstu kaznenih djela povezanih s divljom faunom i florom. Ta bi potpora trebala uključivati osposobljavanje i informiranje o tipologijama kaznenih djela i rizicima²³. 	Od 2023.
		<ul style="list-style-type: none"> U skladu sa strategijom EU-a za suzbijanje organiziranog kriminala za razdoblje 2021.–2025., sustavno pokretanje financijskih istraga organiziranog kriminala i, čim se u financijskom okruženju pokaže postojanje imovine stečene kaznenim djelima, sustavno pokretanje istraga i postupaka za povrat imovine. 	Kontinuirano
		<ul style="list-style-type: none"> Nastavak borbe protiv pranja novca u okviru financijskih tokova povezanih s nezakonitom trgovinom divljom faunom i florom podržavanjem i preispitivanjem provedbe Direktive (EU) 2018/1673 o borbi protiv pranja novca kaznenopravnim sredstvima u državama članicama. 	Kontinuirano
		<ul style="list-style-type: none"> Informiranje o tome kako se direktiva o povratu i oduzimanju imovine²⁴ (nakon njezina donošenja i stupanja na snagu) i Direktiva (EU) 2019/1153 o utvrđivanju pravila kojima se olakšava uporaba financijskih i drugih informacija u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage ili progona određenih kaznenih djela²⁵ mogu upotrijebiti za borbu protiv nezakonite trgovine divljom faunom i florom. 	Od 2023./2024.

²³ Npr. upotrebom alata kao što je financijski alat za trgovinu divljom faunom i florom, <https://themisservices.co.uk/iwt>.

²⁴ Vidjeti Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga (Akt o digitalnim uslugama) i izmjeni Direktive 2000/31/EZ, COM(2020) 825 final.

²⁵ Direktiva (EU) 2019/1153 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o utvrđivanju pravila kojima se olakšava uporaba financijskih i drugih informacija u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage ili progona određenih kaznenih djela i stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 2000/642/PUP, PE/64/2019/REV/1.

Ciljevi	Akteri	Mjere	Vremenski okvir
		<ul style="list-style-type: none"> • Veća učestalost sustavnog oduzimanja prihoda stečenog nezakonitom trgovinom divljom faunom i florom u kaznenim predmetima, informiranje službenika za provedbu o dostupnim alatima za oduzimanje imovine kao odvrćajuće mjere. Poticanje upotrebe oduzete imovine za pružanje doprinosa mjerama očuvanja i borbi protiv nezakonite trgovine divljom faunom i florom. 	Od 2023.
13. Dodatno raditi na suzbijanju nezakonite trgovine divljom faunom i florom putem interneta, među ostalim provedbom Akta o digitalnim uslugama i suradnjom s internetskim platformama	Komisija, države članice	<ul style="list-style-type: none"> • Provedba preporuka iz Rezolucije Konferencije CITES-a 11.3 stavaka 12. i 13. o kaznenim djelima u području divlje faune i flore povezanim s internetom. 	Od 2023.
		<ul style="list-style-type: none"> • Osiguravanje stvarne suradnje između tijela CITES-a za upravljanje i provedbu i koordinatora digitalnih usluga u okviru Akta o digitalnim uslugama²⁶, među ostalim osiguravanjem dovoljne količine resursa za daljnje postupanje u vezi s otkrivenim nezakonitim aktivnostima (npr. uspostavom radne skupine za internet za pružanje potpore tijelima CITES-a za upravljanje i provedbu). 	Od 2022.
		<ul style="list-style-type: none"> • Osiguravanje koordinacije skupina za provedbu i stručnih skupina CITES-a te Europskog odbora za digitalne usluge 	Od 2024.
		<ul style="list-style-type: none"> • Izrada posebnih smjernica za EU o internetskoj trgovini divljim vrstama, u skladu s Aktom o digitalnim uslugama. 	2025.
14. Poboľjšati pristup brizi o zaplijenjenim živim životinjama ili biljkama	Države članice, Komisija	<ul style="list-style-type: none"> • Praćenje smjernica CITES-a o zbrinjavanju zaplijenjenih živih životinja, kako je sadržano u Rezoluciji Konferencije CITES-a 17.8 o zbrinjavanju nezakonito stečenih i zaplijenjenih primjeraka vrsta navedenih na popisu CITES-a i osiguranje da se sve mogućnosti zbrinjavanja/brige na odgovarajući način razmotre i da konačna odluka bude opravdana. 	Od 2023.
		<ul style="list-style-type: none"> • Širenje mreža specijaliziranih centara za spašavanje na nacionalnoj razini i razmjena informacija o tim centrima na razini EU-a. 	2025.

²⁶ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga (Akt o digitalnim uslugama) i izmjeni Direktive 2000/31/EZ, COM(2020) 825 final.

Ciljevi	Akteri	Mjere	Vremenski okvir
		<ul style="list-style-type: none"> Promicanje suradnje među relevantnim nadležnim tijelima za smanjenje nepotrebnih kašnjenja u istragama i sporovima kako bi se nanošenje dodatne boli primjercima kojima se nezakonito trguje svelo na najmanju moguću mjeru. 	Kontinuirano
		<ul style="list-style-type: none"> Prema potrebi, povećanje napora za učinkovito vraćanje zaplijenjenih živih primjeraka u divljinu. 	Kontinuirano

Prioritet 4 – Jačanje globalnog partnerstva između zemalja izvorišta, odredišnih i tranzitnih zemalja radi suzbijanja nezakonite trgovine divljom faunom i florom

Ciljevi	Akteri	Glavne mjere	Vremenski okvir
15. Povećana vidljivost borbe protiv nezakonite trgovine divljom faunom i florom u svijetu	Komisija, države članice, visoki predstavnik/potpredsjednik	<ul style="list-style-type: none"> • Redovito uključivanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom na dnevni red bilateralnih i multilateralnih sastanaka na visokoj razini. 	Kontinuirano
		<ul style="list-style-type: none"> • Nastavak dijaloga s prioritetnim zemljama i regijama na tehničkoj i političkoj razini, među ostalim u okviru partnerstava za provedbu zakonodavstva, upravljanje i trgovinu u području šuma. 	Kontinuirano
		<ul style="list-style-type: none"> • Osigurati da se nezakonita trgovina divljom faunom i florom smatra teškim kaznenim djelom, među ostalim provedbom strategije EU-a za suzbijanje organiziranog kriminala za razdoblje 2021.–2025. i promicanjem donošenja protokola koji obuhvaća nezakonitu trgovinu divljom faunom i florom u okviru Konvencije UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminala. 	Od 2023.
16. Osigurati da se u okviru EU-ovih trgovinskih politika i instrumenata pruža potpora suzbijanju nezakonite trgovine divljom faunom i florom	Komisija, države članice	<ul style="list-style-type: none"> • Uključiti nezakonitu trgovinu divljom faunom i florom na dnevni red: i. trgovinskih dijaloga s ključnim partnerima; i ii. Odbora za trgovinu i okoliš WTO-a. 	Kontinuirano
		<ul style="list-style-type: none"> • Predlaganje preuzimanja ambicioznih obveza za suzbijanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom u budućim sporazumima o slobodnoj trgovini, uključujući u okviru kontinuirane potpore EU-a jačanju područja slobodne trgovine na afričkom kontinentu. 	Kontinuirano
17. Jačanje kapaciteta ključnih zemalja izvorišta, tranzitnih i odredišnih zemalja izvan EU-a radi suzbijanja nezakonite trgovine divljom faunom i florom i poboljšanja suradnje u provedbi među	Komisija, države članice, Europol	<ul style="list-style-type: none"> • Osposobljavanje EU-ovih službenika za izvršavanje zakonodavstva u području divlje faune i flore za međunarodnu suradnju, uključujući primjenu za to dostupnih instrumenata. 	Od 2023.
		<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja kapaciteta i osiguranje znanstvenog i tehničkog osposobljavanja za relevantne agencije za izvršavanje zakonodavstva, javne tužitelje i pravosudna tijela u ključnim trećim zemljama pogođenima nezakonitom trgovinom divljom faunom i florom, među ostalim osuvremenjivanjem nacionalnih pravnih okvira radi omogućavanja prekogranične suradnje u istragama i 	Kontinuirano

Ciljevi	Akteri	Glavne mjere	Vremenski okvir
državama članicama, provedbenim akterima EU-a i ključnim trećim zemljama		suradnje među nacionalnim pravosudnim tijelima.	
		<ul style="list-style-type: none"> • Poticanje bilateralnih kontakata, uzajamnog osposobljavanja i razmjena iskustava. Podupiranje neformalnih i formalnih regionalnih mreža izvan Europe kao što su mreža Jaguar u Latinskoj Americi ili mreže TWIX u Africi²⁷ i poticanje njihove suradnje s europskim partnerima. 	Kontinuirano
		<ul style="list-style-type: none"> • Suradnja i podržavanje rada sljedećih dionika: i. relevantnih globalnih mreža, kao što su Međunarodni konzorcij za borbu protiv kaznenih djela povezanih s divljom faunom i florom (ICCWC²⁸) i Međunarodna mreža za usklađenost s propisima o okolišu i njihovu provedbu (INECE); i ii. organizacija i mreža civilnog društva, kao što je Koalicija za okončanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom putem interneta. 	Kontinuirano

²⁷ Npr. AFRICA-TWIX.

²⁸ Uključujući Interpol, tajništvo CITES-a, Svjetsku carinsku organizaciju, UNDOC i Svjetsku banku.